

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

บันทึกความรู้สัมมาชีพชุมชน
(เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน)

๑. ประเภทความรู้สัมมาชีพ (สามารถเลือกได้มากกว่า ๑ หมวดหมู่)

- เกษตร ท้องเที่ยวชุมชน อื่น ๆ แปรรูป-อาหาร แปรรูป-เครื่องดื่มน้ำ
 แปรรูป-ผ้าและเครื่องแต่งกาย แปรรูป-ของใช้ ของประดับ
 แปรรูป-สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

๒. ชื่อองค์ความรู้ การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์.....

๓. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ (นาย/นาง/นางสาว).....นางวิเชียร นาคณอม.....

ที่อยู่บ้านเลขที่.....๕๒..... หมู่ที่.....๔..... ตำบล.....ม่วงหวาน.....อำเภอ.....หนองแสง.....
จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์.....๑๘๑๗๐.....

๔. ความเป็นมา/แรงบันดาลใจ/เหตุผลที่ทำให้ (ในการบันทึกองค์ความรู้)

การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ เป็นอีกแนวทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่ต้องการให้มะนาวสามารถออกลูกนอกฤดู และง่ายต่อการจัดการ เนื่องจากการปลูกในบ่อซีเมนต์สามารถปลูกให้มีขนาดทรงพุ่มเท่ากับการปลูกในแปลงดินได้ และง่ายต่อการรดน้ำเพื่อบังคับให้ออกลูกนอกฤดู พันธุ์มะนาวที่แนะนำให้ปลูกได้แก่ มะนาวแป้น มะนาวแป้นพันธุ์พิจิตร และพันธุ์อื่นๆ สามารถทำได้ง่ายสำหรับคนที่มีความสนใจและอยากปลูก มะนาวให้ดก และประหยัดพื้นที่ สร้างรายได้ในช่วงเว้นว่างจากการทำนา ด้วยเหตุนี้จึงทดลองปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ดู และเห็นว่าได้ผลผลิตดี และจำหน่ายได้ง่าย จึงทำมาตลอดถึงปัจจุบัน

๕. วัตถุประสงค์

- (๑).....เป็นอาชีพเสริมจากการเว้นว่างการทำนา สร้างรายได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น.....
(๒).....ปลูกไว้กินเอง ปลูกเพื่อจำหน่าย เป็นอาชีพเสริม.....
(๓).....เป็นอาชีพที่สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม.....

๖. วัตถุดิบที่ใช้

- (๑)...บ่อซีเมนต์ที่ขายในท้องตลาดมีหลายขนาด ตั้งแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๐-๑๒๐ เซนติเมตร สูง ๔๐-๖๐ เซนติเมตร แต่ที่นิยมคือ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๐ เซนติเมตร สูง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร พร้อมฝาปิดบ่อ ทั้งนี้ อาจไม่ต้องใช้ฝาปิดบ่อก็ได้หากพื้นที่มีสภาพหน้าดินแน่น และแห้ง สามารถระบายน้ำดี
(๒)...ดินเนื่องจากดินที่ใช้มีปริมาณมากกว่าการปลูกมะนาวในกระถาง อัตราส่วนการผสมจึงอาจแตกต่างกันได้ตามงบประมาณการลงทุน โดยใช้ดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายผสมกับมูลสัตว์ แกลบหรือผสมวัสดุอื่น เช่น ขี้เถ้า กากมะพร้าว เป็นต้น ในอัตราส่วนดินต่อวัสดุอื่น ๒:๑ หรือ ๓:๑ พร้อมผสมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ปริมาณ ๑๐ กิโลกรัม/ดิน ๑ คิว
(๓)...กิ่งพันธุ์มะนาวตอน ไม้เฝั และเชือกฟาง

๗. **อุปกรณ์ที่ใช้**

- (๑).....จอบ เสียม พลั่ว.....
- (๒).....บัวรดน้ำ สายยางรดน้ำ.....
- (๓).....มีดตายหญ้า.....

๘. **กระบวนการ/ขั้นตอน**

- (๑) จัดวางฝาปิดบ่อซีเมนต์ในระยะห่างระหว่างแถว และระหว่างต้นในระยะ ๒-๔ x ๒-๔ เมตร พร้อมนำบ่อซีเมนต์วางทับด้านบน ๑ ไร่ จะได้ประมาณ ๑๐๐-๔๐๐ ต้น ตามระยะที่ใช้
- (๒) นำดินที่ผสมแล้วใส่ในกระถาง ให้ระดับดินต่ำกว่าขอบบ่อประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ให้ใส่ดินประมาณ ๒ ใน ๓ ของบ่อ แล้วนำต้นมะนาวลงบ่อ แล้วจึงใส่ดินกลบที่หลังหรืออาจใส่ดินให้ได้ระดับก่อนค่อยขุดหลุมปลูกที่หลังก็ได้ โดยนำถุงพลาสติกหรือกระถางออกก่อนปลูกทุกครั้ง หลังจากนั้นกลบหน้าดินให้แน่นพอประมาณ พร้อมนำวัสดุอินทรีย์โรยกลบปากบ่อ เช่น แกลบ ชี้เถ้า ขุยมะพร้าว เศษใบไม้ ปุ๋ยหมัก และมูลโค เป็นต้น ทั้งนี้ให้หลีกเลี่ยงการใส่ชี้เถ้าจำนวนมาก เนื่องจากชี้เถ้ามีสารอินทรีย์ที่เป็นแรมมาก เมื่อละลายน้ำจะให้กรด อาจทำให้รากมะนาว และต้นมะนาวเหี่ยวตายได้ หรือดินมีสภาพเป็นกรดมาก
- (๓) สำหรับต้นมะนาวขนาดเล็กให้ใช้ไม้ไผ่ปักข้างลำต้น พร้อมผูกเชือกรั้งให้ลำต้นตรง ส่วนต้นมะนาวขนาดใหญ่ไม่ต้องรั้งต้นด้วยไม้ก็ได้ หากแต่ต้นมีกิ่งสาขาแผ่กว้างให้ใช้ไม้ไผ่ปักค้ำทั้ง ๔ ด้าน
- (๔) เมื่อปลูกเสร็จให้รดน้ำให้ชุ่ม โดยสังเกตน้ำที่ซึมออกบนฝารองด้านล่าง และนำฟางข้าว แกลบหรือเศษใบไม้มากลบบริเวณโคนต้น และปากบ่อทั้งหมด เพื่อรักษาความชุ่มชื้นหน้าดิน

๙. **ข้อพึงระวัง**

- ๑. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในส่วนของบ่อซีเมนต์
- ๒. อายุของต้นมะนาวสั้นกว่าการปลูกในแปลงดินแต่ไม่แตกต่างกันมาก

๑๐. **ข้อเสนอแนะ**

การดูแลสำหรับการปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ การให้น้ำ หากปลูกไม่กี่ต้นก็สามารถให้น้ำด้วยการตักรดก็ได้ แต่หากปลูกหลายต้นหรือเพื่อการค้าอาจติดตั้งระบบน้ำหยดเพื่อให้ น้ำง่าย และสะดวกกว่า โดยระยะแรกจะให้ทุกวัน และเมื่อต้นมะนาวตั้งตัวได้แล้วจะให้วันเว้นวันก็ได้ขึ้นอยู่กับสภาพหน้าดิน และสภาพอากาศนอกจากนั้น หากมีการให้น้ำแบบสปริงเกอร์แล้ว เกษตรกรมักนิยมปลูกผักแซมบริเวณรอบต้นมะนาวร่วมด้วยการใส่ปุ๋ย ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ประมาณ ๑-๒ กำมือ ทุกๆ ๓-๔ เดือน/ครั้ง หรืออาจผสมกับน้ำรดบริเวณโคนต้นก็ได้ ทั้งนี้ แนะนำให้หลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเคมี ให้ใส่เฉพาะในช่วงบังคับการออกดอกหรือระยะออกดอกติดผลเท่านั้น ส่วนปุ๋ยคอกให้ใส่ ๑ ถึงเล็ก ทุกๆ ๓ เดือน และให้ตีควรรดน้ำร่วมกับการละลายปุ๋ยคอกร่วมด้วยการตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งให้มีทรงพุ่มเสมอกันในทุกด้าน โดยให้ตัดแต่งกิ่งที่ยาวหรือยื่นออกนอกทรงพุ่มมากเกินไป หรือกิ่งที่เป็นโรคไม่เจริญเติบโตทิ้งเสีย

- ๑๑. **ความสามารถในการจำหน่าย/ให้บริการ** จำหน่ายให้คนในหมู่บ้านและส่งขายให้แม่ค้าในตลาดพื้นที่อำเภอหนองแขง

๑๒. ที่อยู่สำหรับการติดต่อ
- (๑) ชื่อ-สกุล.....นางวิเชียร นาคถนอม.....
- (๒) ตำแหน่ง.....ปราชญ์ชุมชน.....
- (๓) เบอร์โทรศัพท์.....
๑๒. แนบไฟล์รูปภาพเฉพาะนามสกุล .gif , .jpeg) /ไฟล์อื่นๆ เฉพาะนามสกุล .zip , .rar, .pdf, .doc
- (๑) ไฟล์ภาพเจ้าของความรู้.....
- (๒) ไฟล์ภาพกิจกรรม.....
- (๓) ไฟล์ภาพเอกสารต่างๆ.....

หมายเหตุ : ๑) บันทึกหมู่บ้านเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓๓ หมู่บ้าน) อย่างน้อย ๑ องค์กรความรู้

๒) ส่งถึงจังหวัดภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐

๓) ส่งเป็นไฟล์งานบันทึกความรู้สัมมนาชีพชุมชนข้อมูล ขอเป็น .doc / ไฟล์ รูปภาพ เฉพาะนามสกุล .gif , .jpeg./ไฟล์อื่นๆ เฉพาะนามสกุล .zip , .rar, .pdf, .doc

๔) ไฟล์รูปภาพ โดยเฉพาะเจ้าของความรู้ และภาพกิจกรรม ขอให้มีความชัดเจน และส่งแยกมา ไม่บันทึกลงในไฟล์ .doc : ขอขอบคุณค่ะ